

Kivari pohjoinen, Kivari etelä, Pärjä pohjoinen ja Pärjä etelä osayleiskaavojen 1. viranomaisneuvottelu

Aika	29.4.2024, klo 9.00-11.00	
Paikka	Teams	
Läsnä	Touko Linjama	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
	Emma Salo	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
	Veli-Matti Kangas	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
	Timo Leikas	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
	Erika Kylmänen	Pohjois-Pohjanmaan liitto
	Sari Pulkka	Pohjois-Pohjanmaan liitto
	Matleena Riutankoski	Pohjois-Pohjanmaan museo
	Sari Alajoki	Pohjois-Pohjanmaan museo
	Nina Keränen	Oulunkaaren ympäristöpalvelut
	Satu Tuuna	Oulunkaaren ympäristöpalvelut
	Janne Karhu	Pudasjärven kaupunki
	Henri Pätsi	Pudasjärven kaupunki
	Toni Pöllänen	Posion kunta
	Monica Koukkula	Ranuan kunta
	Mirva Haataja	Taivalkosken kunta
	Erika Brusila	FCG
	Terhi Wendelin	FCG
	Sini Ollila	FCG
	Harri Ruopsa	Puhuri (asiakohdat 1.-3.)
	Jaana Kangas	Puhuri (asiakohdat 1.-3.)

1 Viranomaisneuvottelun avaus ja järjestäytyminen

Neuvottelu avattiin klo 9.00. Kokouksen puheenjohtajana toimii Touko Linjama (ELY) ja muistion laatii Sini Ollila (FCG). Muistio lähetetään kommentoitavaksi kaikille osallistuneille. Lopullinen muisto toimitetaan myös ELY:n kirjaamoon.

Hanketoimijat ovat paikalla vain asialistan kohtien 1–3 ajan.

Osallistujat esittäytyivät.

2 Pudasjärven kaupungin kaavoituksen sekä hanketoimijan lyhyet puheenvuorot

Janne Karhu (Pudasjärvi) kertoo Yhteistuulen hankkeen ja tuulivoiman tilanteesta Pudasjärven kunnassa. Hanketoimija on huomionnut Pudasjärven tuulivoimaohjelman kriteerit hankkeessa. Usean kaavan tekemisen tausta-ajatuksena on edistää hankkeen toteutumista jossain muodossa, ei ole kyse jääviydestä.

Hanketoimijan edustaja kuvaa hanketta ja hankealueiden maanomistusta.

3 Kaavojen (4 kpl) esittely, kaavan aikataulu ja osallistuminen

Erika Brusila (FCG) esittelee kaava-alueiden nykytilanteen, tehdyt selvitykset, kaavaluonnokset, kaavojen aikataulun ja osallistumisjärjestelyt.

Janne Karhu: Erillistä päätöstä kaava-alueiden jakamisesta neljään ei olla tehty kaupungissa, vaan tehdään tarvittaessa kaavaluonnoksen käsittelyn yhteydessä. Kaavaluonnokset on suunniteltu viettävän keskenään samanaikaisesti nähtäville.

Hanketoimijan edustajat poistuivat neuvottelusta. Pohjois-Pohjanmaan liittoon pyydetään toimitettavan kaava-alueiden rajaus ja voimalapaikat paikkatietona.

4 Viranomaisten puheenvuorot ja keskustelu

Pohjois-Pohjanmaan liitto:

Erika Kylmänen: Molempien kaava-alueiden merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat luontoon ja erityisesti linnustoon, sekä alueiden väliin sijoittuvalle maakunnallisesti arvokkaalle Pärjänsuon asutusmaisemalle sekä ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen. Kaava-alueiden sisälle ja vaikutusalueelle sijoittuvat maakuntakaavan merkinnät on otettava huomioon kaavoituksessa. Sisämaan MAALI-suojajalintuvesialueiden osalta tiedoissa on puutteita Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisellä sivustolla. Esimerkiksi Kivarin hankealueen luoteisosa sijoittuu Ahosuo-Isosuo-Penikkasuon MAALI-alueelle. Alueiden rajaukset pyydettyä Pohjois-Pohjanmaan Lintutieteellisen yhdistyksen Heli Suurkuukalta.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan selvitysten perusteella molemmille alueille kohdistuu merkittäviä vaikutuksia mm. maakotkaan, jota tukee Natura- ja linnustoalueiden läheisyys. Myös vaikutukset arvokkaille maisema-alueille nousseet esiin selvityksissä. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan viranomaisehdotuksen kaavaratkaisuun (tv-aluerajauksiin) on Pärjän ja Kivarin osalta vaikuttanut erityisesti hankealueiden sijoittuminen maakotkan ydinreviireille ja niiden välittömään läheisyyteen. Näin erityisesti Kivarin alueella, missä maakotkavaikutukset ovat merkittävintä alueen poistamisen peruste viranomaisehdotusvaiheessa.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan laatimisen tueksi on valmistumassa Natura-alueiden ja ekologisten yhteyksien selvitys, joka tulee vaikuttamaan julkiseen ehdotusvaiheeseen. Julkinen ehdotusvaihe tulee nähtäville alkusyksystä, josta tavoitteena on edetä joulukuussa hyväksymiskäsittelyyn maakuntavaltuustoon. Tuulivoimaosayleiskaavat voidaan viedä Pudasjärven kaupungissa hyväksymiskäsittelyyn sen jälkeen, kun energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa ja alueelle on osoitettu tv-alue. Suositeltavaa olisi edetä kaavaluonnosvaiheessa yhtenäisinä kaava-alueina pilkkomisen sijaan. Vaikutusarvioinnin perusteella kaava-alue täsmentyy ehdotusvaiheeseen.

1. ja 3. vaihemaakuntakaavan ollessa voimassa, ohjaavat ne kuntien tuulivoimayleiskaavoja. Seudullisen tuulivoima-alueen raja on 10 voimalaa tai enemmän. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaa varten tehdyt selvitykset on huomioitava ja Yhteistuulen kaavoja suositellaan vietävän energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan kanssa rinnan eteenpäin.

Touko Linjama: Oleellista on vaikutukset kokonaisuudessaan, ei voimalamäärä.

Pohjois-Pohjanmaan museo:

Matleena Riutankoski: Kaikki alueen kohteet on viety muinaisjäännösrekisteriin, ja tervapirtit ovat tervahautojen alakohteenä. Kaavamerkinnät ja yleismääräys asianmukaiset. Kohteiden nimet tarkastettava muinaisjäännösrekisteristä. Erityisesti Koivuvoja 1-3 korjattava Kivari etelän kaavassa. Kaikki kohteet, joissa tervapirtti on lisätty tervahaudan alakohteeksi, voidaan lisätä kaavassa olevaan kuvaukseen ”tervapirtti ja tervahauta”. Rajaukset on tarkistettava muinaisjäännösrekisteristä. Muu kulttuuriperintökohde ei voi olla sm-merkinnällä, museo muotoilee tähän kaavamääräyksen. Kaavaselostusten lukuun 7.3. korjattava myös ylläolevat asiat. Rakentamisen aikaiset vaikutukset: etäisyydet tuulivoimaloista tulisi merkitä muinaisjäännösalueen reunasta, esimerkiksi kohteesta Tuluskan gas etelä.

Sari Alajoki: Rakennetut kulttuuriympäristöt ja arvokkaat maisema-alueet: Ei huomautettavaa.

Ranuan kunta:

Monica Koukkula: Jos maisemavaikutusta tulee Ranuan kunnalle, tästä pyydetään lähettämään tiedote Ranuan kunnalle ja kyseisten kylien asukkaille.

Posion kunta:

Toni Pöllänen: Selvityksiä riittävästi. Hankealueet sijaitsevat 30 kilometrin etäisyydellä Posion kunnan rajasta.

Oulunkaaren ympäristöpalvelut:

Nina Keränen: Oulunkaaren ympäristöpalveluille on tullut maa-ainestenottolupahakemus Kivari etelän alueelle tuulivoimalaitoksen ohjeellisen sijainnin kohdalle. Lausuntopyyntö tulee kaupungille ja hanketoimijalle maanottolupahakemuksen edetessä.

ELY-keskus:

Emma Salo: Liikenteelliset vaikutukset ja YVA-selostuksesta annettava lausunto niistä tulee ottaa huomioon. Jos tv-alueelle on kulku maantien kautta niin on arvioitava, aiheuttaako tämä toimenpiteitä maantien kannalta.

Kaavakohtaiset huomiot:

Kivari etelä: tv 5, 2, 22 kohdalla tarkastettava että etäisyys tiestä on riittävä, väyläviraston ohjeen mukainen

Kivari pohjoinen: tv 14 tarkistettava myös etäisyys tiestä

Veli-Matti Kangas: Linnustovaikutusten arviointi suurimmassa roolissa luontovaikutusten osalta tässä hankkeessa. Ympäristöministeriön tekemän selvityksen luonnoksen mukaan tuulivoiman törmäysriski ylittää jo kriittisen kynnyksen Pohjois-Pohjanmaalla. Maakotkan lisäksi kaava-alueilla ja niiden ympäristössä on muita linnustollisia alueita, joihin vaikutukset arvioitava hyvin tarkkaan ja otettava huomioon. Kattavampaa ja yksityiskohtaisempaa karttakuvaa toivotaan linnustokartoituksista eli siitä, mistä on kartoitettu ja mitä on havaittu (pesäpaikat, havaitut reviirit, suhteessa voimalapaikkoihin). Lisäksi toivotaan tietoa, onko selvitykset toteutettu vain hankealueilla vai myös ympäröivillä linnustollisesti merkittävillä alueilla. Myös Ruosuo-Isosuo on linnustoperusteinen Natura-alue. ELY-keskukselle pyydetään myös toimitettavan kaava-alueiden rajaus ja voimalapaikat paikkatietona.

Timo Leikas: Ei vielä mahdollista ottaa kattavasti kantaa selvitysten riittävyteen. Hankevaihtoehdot ovat muuttuneet YVA-ohjelmavaiheesta paljon. Kaavaluonnosten jakamisen ja jakoviivan sijainnin perustelut ovat epäselviä. YVA-selostuksesta saatavien lausuntojen ja perustellun päätelmän perusteella voi tulla perusteita kaava-alueiden rajaukseen. Tämä olisi kuntalaisten kannalta selvempää. Hankealue on melko laaja siihen nähden, että jo energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnoksessa Kivarin osa-alueelle osoitettu tuulivoima-alue oli merkittävästi pienempi kuin nyt esitetty hankealue. Mainitun maakuntakaavan viranomaisehdotuksessa taas Kivarin osa-alueella ei ole lainkaan mukana ja Pärjän aluekin on merkittävästi pienentynyt. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaa varten on laadittu varsin tarkat selvitykset.

Kaavakartat: tuulivoimaloiden rakennusalat on ulotettu kiinni luo-alueisiin. Vaikutustenarvioinnissa tulisi huomioida rakennusalan sijainti eikä vain tuulivoimalan ohjeellinen sijainti. Pärjän EN-alue ulottuu luo-alueen päälle. Tarkistettava, meneekö tie luo-1-alueen läpi. Rakennusaloja on sijoitettu myös varsin lähelle toisiaan, lyhimmillään etäisyyttä on vain noin 40 metriä. Kaavaselostuksessa tulisi huomioida etäisyys suunnitellulta voimalapaikalta ja rakennusalan reunasta. Rakennusalat kaavoissa tulisi tarkistaa, että voiko voimalan todella sijoittaa mihin vain rakennusalan sisällä.

Sari Pulkka ja Erika Kylmänen poistuvat kokouksesta.

Touko Linjama: Pudasjärven kunnalle huomio, ovatko Lapin kunnat ja viranomaiset virallisia osallisia.

Sähkösiirron YVA-menettely olisi hyvä olla riittävän pitkällä kaavan edetessä osallistamisen takia.

Syötteen alueen matkailullinen merkitys nostettava esille vaikutustenarvioinnissa.

Vaikutustenarvioinnit tulee pystyä arvioimaan eri kaavoittain, yhteisvaikutusten lisäksi. Tarvitaan tietoa yksittäisten kaavojen vaikutuksista. Vaihtoehtona voi olla, että tehdään kaksi kaavaa, ja samaan kaavaan tehdään eri vaihtoehtoja. Tämä kunnalle harkittavaksi.

Paliskuntain yhdistys:

Paliskuntain yhdistyksen sähköpostilla saapunut puheenvuoro: Paliskuntain yhdistys kiittää kutsusta viranomaisneuvotteluun ja pahoittelee, ettei päällekkäisyyksien vuoksi pääse osallistumaan. Osallistumme mielellämme jatkossa kaavoitusmenettelyyn.

Alueen paliskunnat ja Paliskuntain yhdistys on tunnustettu korjatuissa OAS:eissa asianmukaisesti ja ne aiotaan osallistaa. Hankkeessa aiotaan tehdä porotalous selvitys yhteistyössä paliskuntien kanssa YVA-menettelyn aikana.

Tuulivoiman suunnittelussa tulee ottaa huomioon alueen maakuntakaavojen ohjaus ja turvata poronhoidon toiminta- ja kehittämisedellytykset. Mikäli hankealue on valtion mailla, tulee käydä poronhoitolain 53 §:n mukaiset neuvottelut. Paliskuntien kanssa on aloitettu vuorovaikutusta YVA:n yhteydessä. Neuvotteluita tulee jatkaa kaavamenettelyssä kaavaehdotusvaiheessa.

Hanke sijoittuu poronhoidolle erittäin tärkeille alueille. Pudasjärven Livon ja Pudasjärven paliskunnat katsovat, että hanke vaarantaisi toteutuessaan poronhoidon toiminta- ja kehittämisedellytykset. Paliskunnat vastustavat hanketta.

Pudasjärven kaupunki:

Janne Karhu: Syötteen matkailualue huomioidaan Pudasjärven tuulivoimaohjelmassa. Matkailuelinkeino tulisi kaavoituksen edetessä osallistaa keskusteluun. Maisemasovitteet edellytetään Iso-Syötteeltä ja kansallispuistosta reiteiltä, joille voimaloita voi näkyä. Myös Iso-Syötteelle luvitetun uuden tuolihissin vaikutus kävijämääriin huomioitava. Tuulivoimaohjelmassa mainittu, että tuulivoima-alueita ei saa sijoittaa siten, että kylä jää useamman tuulivoima-alueen ympäröimäksi. Tämä huomioitava Livonkylän ja linattijärven etelärannan kohdalla.

5 Muut asiat

Ei muita asioita.

6 Viranomaisneuvottelun päättäminen

Neuvottelu päätettiin klo 11.25.

Muistion laatija Sini Ollila (FCG)

Jakelu Osallistujat